

GEMEENTE BOEKEL

MEMO

Aan : de raads- en burgerleden
Van : College van Burgemeester en Wethouders
Betreft: : Lokale aanpak isolatie
Datum : 28 november 2023

Geachte raads- en burgerleden,

De urgentie voor energie besparen en isoleren is de laatste tijd enorm toegenomen. Steeds meer inwoners zijn bezorgd over de hoge energierekening en willen besparen. Daarnaast worden de zomers steeds warmer waardoor er meer behoefte is om de warmte buiten te houden in de zomers. Van de ongeveer 40 miljard m³ aardgas die we per jaar in Nederland verbruiken, wordt ongeveer 30 procent gebruikt om woningen en gebouwen te verwarmen, te voorzien van warm water en om te kunnen koken. Het grootste deel van deze 30 procent wordt gebruikt voor verwarming. Goed isoleren van woningen kan dit gebruik terugdringen. Daarnaast draagt isoleren bij aan de betaalbaarheid van de energierekening en het halen van de landelijke en lokale klimaatdoelen. Ook is het een noodzakelijke voorbereiding op de overstap naar een aardgasvrije woning.

Om deze opgave aan te pakken heeft het Rijk het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) opgesteld. Een onderdeel hiervan is een langjarige, programmatische aanpak van slecht geïsoleerde koopwoningen. Gemeentes hebben hierbij een belangrijke rol. Gemeentes zijn namelijk aan zet om eigenaar-bewoners van koopwoningen te stimuleren om hun woningen te isoleren tot minimaal energielabel C. Om dit te doen heeft gemeente Boekel een specifieke uitkering (SPUK) van € 273.020 aangevraagd bij het Rijk. De beschikbare middelen kunnen in diverse tranches aangevraagd worden. In 2023 kan een SPUK aangevraagd worden voor de jaren 2023 en 2024. Deze middelen hebben een looptijd tot 31 december 2026. In 2024 en 2025 kunnen respectievelijk tranche 2 en 3 aangevraagd worden. Deze middelen hebben een looptijd van 4 jaar. De middelen voor 2023 en 2024 zijn inmiddels aangevraagd. We wachten nog op de definitieve beschikking. De hieronder opgenomen aanpak is alleen van toepassing op de besteding van de SPUK (€ 273.020) van 2023 en 2024.

Wat is het NIP?

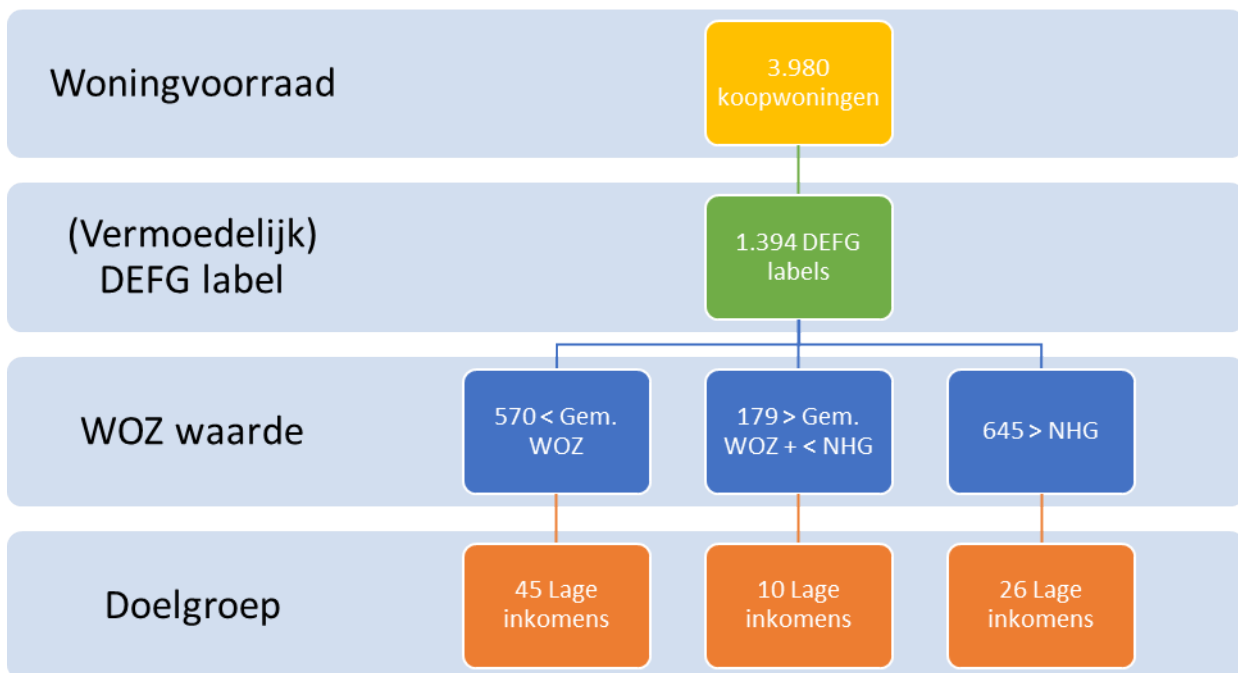
Het NIP is onderdeel van het bredere rijksprogramma 'versnelling verduurzaming gebouwde omgeving'. De nadruk ligt hierbij op de slecht geïsoleerde woningen (met een D, E, F, G- energielabel). Een van de actielijnen van het NIP is het isoleren van 750.000 koopwoningen in Nederland via lokale isolatie aanpakken. De focus ligt hierbij op huishoudens met een risico op energiearmoede waarvan 80% van de woningen onder de gemiddelde WOZ-waarde of NHG-grens moet liggen. In Boekel is de gemiddelde WOZ-waarde € 383.000 en de landelijke NHG-grens ligt op € 429.300. Om zoveel mogelijk

inwoners te kunnen helpen is gekozen om de NHG-grens te hanteren omdat deze hoger ligt dan de gemiddelde WOZ-waarde van Boekel.

Opgave

De isolatieopgave binnen de aan te vragen SPUK gaat specifiek over particuliere woningen met een energielabel D, E, F of G of een gelijkwaardige staat en een WOZ-waarde onder de NHG-grens (€ 429.300) of de gemiddelde WOZ-waarde in gemeente Boekel (€ 383.000). Aangezien de NHG-grens hoger ligt dan de gemiddelde WOZ-waarde van Boekel, is er voor gekozen om de NHG-grens aan te houden. De huurwoningen vallen buiten deze scope. Het grootste deel van de huurwoningen wordt verduurzaamd door de woningcorporatie, aangezien dit sociale huurwoningen zijn.

Na data onderzoek blijkt dat in Boekel 749 woningen binnen de hierboven beschreven doelgroep vallen. Dat komt neer op 19,7 procent van onze woningen. Voor de eerste tranche (2023 en 2024) is € 273.020 beschikbaar om 187 woningen te isoleren. Dit komt neer op € 1.460 per woning. In onderstaand schema is te zien hoe de koopwoningen verdeeld zijn over diverse aspecten. Hierbij is speciale aandacht voor de doelgroep lage inkomens. Dit zijn inwoners die in een koopwoning wonen, met een slecht energielabel en de energietoeslag hebben ontvangen. Zij hebben te maken met energiearmoede. Om dit tegen te gaan is aanbevolen om met deze doelgroep te starten en deze zoveel mogelijk te ontzorgen in de uitvoering.

Gezien de opgestelde voorwaarden en doelstellingen van het Rijk moet gemeente Boekel met de SPUK 187 woningen met een slecht energielabel (D, E, F of G) isoleren voor 31 december 2026. Hiervan moet 80% van de woningen een WOZ-waarde hebben lager dan € 429.300.

De maatregelen die met de SPUK gefinancierd mogen worden zijn:

- Vloerisolatie
- Dakisolatie
- Spouwmuurisolatie
- Glas (HR++, vacuümglas of triple)
- Warmtebesparende kozijnen en deuren
- Duurzame ventilatie in combinatie met isolatiemaatregelen

Voorgestelde aanpak doelgroep lage inkomens

De voorgestelde aanpak is om alle inwoners binnen de doelgroep lage inkomens (slecht energielabel en energietoeslag ontvangen) volledig te ontzorgen met het treffen van 1 isolatiemaatregel. Volledige ontzorging wil hierbij zeggen dat de gemeente de betreffende bewoner benadert met een voorstel voor een te treffen isolatiemaatregel, waarbij de kosten voor rekening van de gemeente zijn. Als de bewoner hier ja tegen zegt, komt een marktpartij de maatregel uitvoeren en betaalt de gemeente de rekening. Dit omdat deze bewoners al in armoede leven en zelf de isolatiemaatregel niet kunnen bekostigen. Zonder isolatiemaatregel, blijven deze mensen in energiearmoede leven. Spouwmuurisolatie heeft hierbij de voorkeur, aangezien dit een relatief goedkope en praktisch uit te voeren isolatiemaatregel is, die veel energiebesparing oplevert. Mocht spouwmuurisolatie onverhoopt niet geplaatst kunnen worden is duurzaam glas het beste alternatief. Zeker daar waar nu nog enkel glas zit. De financiële dekking hiervoor is terug te vinden onder het kopje 'financiële gevolgen en dekking'.

Voorgestelde aanpak overige doelgroep

Voor alle inwoners met een koopwoning met een WOZ-waarde lager dan € 429.300 en een energielabel slechter dan C kunnen per huishouden € 1.460 aan financiële tegemoetkoming aanvragen voor het treffen van een isolatiemaatregel. Zij kunnen zelf een uitvoerende partij zoeken voor het treffen van een isolatiemaatregel naar keuze (binnen de voorwaarde van de landelijke regeling). Voor deze doelgroep is informatie beschikbaar via het regionaal energieloket. Daarnaast wordt regionaal een aanbesteding gedaan voor een uitvoeringsplatform waar inwoners terecht kunnen voor uitvoerende partijen, isolatie advies en dergelijke. Hoe dit platform er precies uitgaat zien is nog niet bekend, aangezien de uitvraag nog niet gereed is. Deze groep wordt minder ontzorgd dan de doelgroep lage inkomens. De reden hiervoor is dat het niet mogelijk is om iedereen financieel volledig te ondersteunen.

Er is ook nog een groep inwoners die een woning hebben met een energielabel slechter dan C en een WOZ-waarde boven de € 429.300, ook zijn er inwoners met een woning die ongeacht de WOZ-waarde een energielabel hebben beter dan C. Deze inwoners kunnen op dit moment geen ondersteuning krijgen. Zij vallen buiten de landelijke regeling van deze SPUK. Deze groep inwoners kunnen gebruik maken van al bestaande landelijke subsidies zoals de ISDE. Ook kunnen zij de informatie die we beschikbaar stellen via o.a. het regionaal energieloket gebruiken. Er wordt vanuit de gemeente momenteel niet concreet op deze doelgroep ingezet.

Financiële gevolgen en dekking:

De benodigde middelen kunnen gedekt worden door een combinatie te maken van diverse posten op de begroting. Zo kunnen de interne budgetten vanuit het programma duurzaamheid en de transitievisie warmte gedeeltelijk gebruikt worden voor de uitvoering van de lokale aanpak isolatie. De ontvangen SPUK energie armoede wordt gedeeltelijk (binnen de voorwaarden) gebruikt om de doelgroep lage inkomens extra tegemoet te komen. Daarnaast hebben we middelen ontvangen van het Rijk als tegemoetkoming voor de toegenomen uitvoeringslasten van het klimaatakkoord (CDOKE). Deze gelden moeten besteed worden aan capaciteit en uitvoering. Dit budget zal gebruikt worden voor het opzetten en beheren van het regionaal op te zetten uitvoeringsplatform en organisatorische kosten. In totaal worden per post de volgende bedragen gereserveerd voor de periode 2023-2026:

- € 73.000 programma duurzaamheid

- € 65.000 transitievisie warmte
- € 80.000 SPUK energiearmoede
- € 65.500 CDOKE
- € 273.020 SPUK NIP

Uitvoering, evaluatie en te ondernemen acties

Uiteindelijk wordt via een raadsvoorstel een subsidieverordening aangeboden, om de beschikbare middelen aan inwoners toe te kennen. Dit gaat om € 1.460 per huishouden. Landelijk wordt momenteel nog gewerkt aan een globale verordening waar gemeentes hun lokale aanpak in kunnen verwerken, zodat niet alle gemeentes apart het wiel moeten uitvinden. Dit is de reden waarom er in Boekel nog geen verordening is opgesteld. Daarnaast gaan grotere gemeentes zelf waarschijnlijk al aan de slag met verordeningen. Door dit als Boekel af te wachten, hoeven we het wiel niet zelf uit te vinden. De verwachting is dat de verordening op zijn vroegst in de vergadercyclus van april 2024 wordt aangeboden.

Om inwoners te enthousiasmeren om aan de slag te gaan met het isoleren van woningen, moet er eerst een gemeentebreed soortenmanagementplan opgesteld worden. Dit zoals eerder aangegeven om beschermde diersoorten te beschermen tijdens de isolatiewerkzaamheden. De uitvoering van de lokale aanpak isolatie start pas nadat de provincie de gemeente ontheffing heeft verleend op basis van het soortenmanagementplan. Om tot dit plan te komen wordt eerst in kaart gebracht voor welke deelgebieden er al redelijk recente soortenmanagementplannen zijn opgesteld (bijvoorbeeld bij nieuwbouw of grootschalige renovatie). Dit wordt zowel intern als bij externe partijen uitgevraagd. Daarnaast wordt via natuurverenigingen en vrijwilligersorganisatie informatie opgehaald over de beschermde diersoorten en hun leefgebied binnen gemeente Boekel. Ook wordt een ecooloog ingehuurd om in de deelgebieden waar nog geen informatie over bekend is, ecologisch onderzoek te doen naar de beschermde diersoorten. Het heeft onze voorkeur om deze onderzoeken samen met vrijwilligers uit te voeren, zodat zij ook weer nieuwe kennis opdoen. De verwachting is dat het opstellen van een soortenmanagementplan inclusief onderzoek minimaal een jaar duurt.

Als de uitvoering start vindt er ook communicatie plaats via de gemeentelijke kanalen. De doelgroep lage inkomens wordt persoonlijk benaderd.

Bijlagen

Bijlage 1: plan van aanpak lokale aanpak isolatie – gemeente Boekel